

Sammendrag:

Gjesteundersøkelsen 2000

Gjesteundersøkelsen 2000 er tilnærmet heldekkende når det gjelder utlendingers reiser i Norge. Både ferie- og forretningsreisende er inkludert, og undersøkelsen dekker alle som reiser ut av landet med ferge, fly, tog eller på veg. Det gis også en oversikt over cruiseskipstrafikken. Bare de som har fast arbeid i Norge og bor i et annet land, er holdt utenfor, blant annet fordi disse ikke omfattes av det internasjonale *tourisme*-begrepet.

Sommertrafikken

Tabellen nedenfor gir et bilde av hovedtrekkene ved den utenlandske trafikken til Norge i månedene mai – september 2000. I alt var det nærmere 3,3 millioner utenlandske besøkende i Norge denne sommeren. Av disse var snaut 1,9 millioner overnattingsgjester, som til sammen tilbragte 14,7 millioner gjestedøgn i landet. 82 prosent av overnattingsgjestene var på feriereise, de øvrige 18 prosent var på forretningsreise. Feriegjestene står for i alt 87 prosent av det samlede antallet gjestedøgn i sommersesongen.

Tabell A: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge sommersesongen 2000. Enhet = 1000.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Gjester i alt	3 265	1 339	527	576	53
- På dagsreise	623	484	97	37	5
- Cruisepassasjerer ¹⁾	770				
- Overnattingsgjester	1 872	855	430	539	48
Herav på tjenestereise	335	69	31	230	5
Herav på feriereise	1 537	786	399	308	43
Gjestedøgn i alt	14 688	5229	5044	4079	336
- gjestedøgn på tjenestereise	1 878	305	307	1231	35
- gjestedøgn på feriereise	12 810	4924	4737	2848	301

¹⁾ Angir antall besøk i land. Totalt passasjerantall var om lag 208 000.

En stor del av ankomstene skjer med bil på vegovergangene mot Sverige og Finland. Ser en bort fra cruisepassasjerene, var det ca 2,5 millioner gjester som besøkte Norge i perioden mai – september, og vel 1,3 millioner reisende krysset grensen ut av landet på veg. Dette svarer til 54 prosent av ankomstene. De øvrige grensepasseringene skjer på fly (23 prosent), ferge (21 prosent), og tog (2 prosent). I tillegg kommer altså 770 000 ilandstigninger fra cruisepassasjerer.

Hovedtyngden av de besøkende er overnattingsgjester. Mens nær fire av fem dagsbesøkende passerer grensen på veg, bruker under halvparten denne reisemåten blant overnattingsgjestene. Fly og ferge er relativt sett langt hyppigere brukt blant overnattingsgjestene.

Strukturen på ferie- og forretningstrafikken er ellers svært ulik når det gjelder reisemåter. Mens hovedtyngden av ferietrafikken går på veg og ferge, er tjenestereisene i stor grad knyttet til bruk av fly. To av tre utenlandske gjestedøgn blant forretningsreisende i Norge er basert på flyreiser, mot kun en femdel av de ferierelaterte gjestedøgnene. Fordi ferietrafikken totalt sett er stor i forhold til yrkestrafikken, finner man likevel at ferietrafikken på fly er høyere enn yrkestrafikken målt både i antall ankomster og antall gjestedøgn.

Sommertrafikken fra utlandet i 2000 viste en liten økning på én prosent fra året før i antallet dagsbesøk (cruisepassasjerer unntatt), og det var også en økning i antallet cruisepassasjerer sammenliknet med sommeren 1999. Det var imidlertid en nedgang i antallet overnattingsgjester på fire prosent. Fordi oppholdstiden økte noe, gikk antallet gjestedøgn kun tilbake med én prosent i forhold til foregående sommersesong. Tilbakegangen for overnattingsgjestene kunne registreres blant både tjenestereisende og feriereisende. Det har vært en spesielt sterk nedgang i grensetrafikken på veg, mens antallet overnattingsgjester som benytter ferge, fly eller tog på reisen er omtrent uforandret. I forhold til sommeren 1998 har antallet ankomster falt med seks prosent og antallet gjestedøgn med åtte prosent blant de utenlandske besøkende som overnatter i Norge.

Dagsbesøkende

Dagsturtrafikken går hovedsakelig på veg, men det er likevel en del dagsreiser til Norge med ferge og fly. Naturlig nok er det flest svensker som reiser på dagstur til Norge. Det har vært en betydelig vekst i dagsbesøkene med bil fra Sverige i de senere år, men denne svenske svippturtrafikken flatet noe ut i siste sommersesong.

Også dagsbesøk av cruisepassasjerer har økt i antall, fra vel 680 000 i 1999 til vel 770 000 i 2000. Det har vært en markert økning i cruisetrafikken fra utlandet gjennom de senere år.

Alle overnattingsgjester

De utenlandske overnattingsgjestene tilbragte i gjennomsnitt cirka åtte netter på reisen i Norge i sommermånedene. Det kom flest overnattingsgjester fra Tyskland, Sverige, Danmark, Finland, Storbritannia, USA og Nederland. Tyskland og Sverige er størst når det gjelder antall ankomster med omlag 400 000 fra hvert av disse landene.

Tabell B: Utenlandske gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2000 etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Enhet = 1000. Gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende.

	I alt	Gj.døgn	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	14 688	7,9	5 229	5 044	4 079	336
Sverige	1 722	4,4	1 209	226	193	94
Danmark	1 631	6,9	620	786	208	17
Finland	714	3,8	620	0	91	3
Storbritannia	1 050	8,6	45	218	777	10
Nederland	1 069	11,1	392	473	195	9
Belgia	220	9,2	88	69	62	1
Frankrike	560	8,5	152	81	324	3
Tyskland	4 664	11,6	1 390	2 966	269	39
Italia	277	9,2	142	31	85	19
Sveits	284	8,9	81	41	150	12
Østerrike	201	8,7	129	28	39	5
Spania	123	6,8	54	4	61	4
Europa ellers	584	8,2	292	98	180	14
USA	1 012	10,2	0	24	933	55
Øvrige land	578	8,4	15	0	512	51

Oppholdstiden i Norge varierer mye etter hvor gjestene er bosatt. Målt i antall gjestedøgn er Tyskland det største enkeltmarkedet, med nærmere 4,7 millioner gjestedøgn. Men også andre land som Sverige, Danmark, Nederland, Storbritannia og USA representerer betydelige gjestedøgnsvolumer.

Nedgangen i sommertrafikken i de senere årene er i første rekke kommet på de største utenladsmarkedene, det vil si Tyskland og Sverige. For de øvrige større markedene har bildet i hovedsak vært preget av stabilitet.

Forretnings- og tjenestereisende

Den gjennomsnittlige oppholdstiden for forretningsreisende var 5,6 netter i sommersesongen. Sverige er det viktigste utenlandske forretningsreisemarkedet når det gjelder antallet ankomster, mens forretningsreisende fra Sverige, Danmark og Storbritannia har om lag like store gjestedøgnandeler. Også tilreisende fra USA og Tyskland har mange overnattinger i Norge. Fra Sverige kommer de forretningsreisende i hovedsak på veg eller med fly. For øvrig er fly dominerende transportmiddel blant forretningsreisende fra utlandet.

Ferie- og fritidsreisende

De utenlandske overnattingsgjestene som var på feriereise i Norge sommeren 2000, tilbragte i gjennomsnitt 8,5 netter i Norge. Tyskland og dernest Sverige og Danmark er fortsatt de største enkeltmarkeder for ferietrafikk til Norge sommerstid.

Nederland, USA, Storbritannia, Finland og Frankrike representerer markeder på mellom en halv og én million overnattinger i Norge i sommerperioden.

Ferie- og fritidstrafikken på veg og ferge (bil- og bussturister) har hatt nedgang i antallet tilreisende på fem prosent og i antallet gjestedøgn på tre prosent fra sommersesongen 1999. Bil- og bussturistene representerte sommeren 2000 i alt 9,7 millioner gjestedøgn, eller 75 prosent av alle feriebaserte, utenlandske gjestedøgn. Denne store ferietrafikken fra utlandet er dominert av reisende fra Tyskland, de nordiske nabolandene og Nederland. Dersom en ser utviklingen i denne trafikken over et noe lengre tidsrom, kan en registrere at antallet ankomster ligger ni prosent lavere enn sommeren 1995, mens tallet på gjestedøgn i sommerperioden 2000 er hele 13 prosent lavere enn i 1995. Det er særlig i løpet av de siste to sommersesongene at tilbakegangen har vært markant, og utviklingen på de tyske, svenske og hollandske markedene har i første rekke bidratt til denne nedgangen.

Det var vel 500 000 utenlandske personbiler i Norge sommeren 2000. Dessuten kom det 32 000 bobiler, hvorav halvparten var tyske. Dette er en nedgang på åtte prosent fra året før. Bobilgjestene tilbragte cirka en million gjestedøgn i Norge. Trafikken med *biler med campingvogn* er gått noe tilbake de senere år, og antallet er beregnet til ca 26 000 kjøretøyer for perioden mai – september 2000.

Turbustrafikken gikk også tilbake i sommerperioden. Nedgangen i antallet utenlandske turbusser var på hele 18 prosent fra 1999, og det var i underkant av 11 000 busser som gjestet Norge sommeren 2000. Dette er også det laveste antallet siden registreringene startet i 1995. Utenlandsregistrerte turbusser i Norge bidrar med om lag 1,4 millioner gjestedøgn i sommermånedene, noe som tilsvarer 14 prosent av de utenlandske feriegjestedøgnene.

Flyforbindelsene mellom Norge og utlandet fraktet vel 300 000 utenlandske feriegjester, som tilbragte mer enn 2,8 millioner gjestedøgn i Norge. Dette utgjør omlag en femdel av alle feriebaserte ankomster og gjestedøgn.

Utenlandstogene befordret nær 50 000 ferierende overnattingsgjester fra andre land, og disse reisende hadde 300 000 overnattinger i Norge.

Overnattingsmåter

Tabell C gir en oversikt over overnattingsmønsteret for all utenlandsk turisttrafikk til Norge.

Tabell C: Andel utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge med bil, buss, tog og fly, etter overnattingsmåte. N = Antall gjestedøgn sommersesongen 2000 i tusen.

	I alt	Bil	Buss	Tog	Fly
I alt	100	100	100	100	100
(N)	(14 688)	(8 895)	(1 367)	(336)	(4 090)
Hotell, pensjonat o.l.	31	14	85	38	50
Camping på campingplass	18	28	4	8	3
Fri camping	6	9	0	8	1
Leid hytte	15	23	5	2	2
Egen eller lånt hytte	4	6	0	1	2
Slekt og venner	19	16	0	29	31
Annet	7	4	6	14	11

Det er tre store kommersielle overnattingssektorer som preger det generelle bildet: Hotell, pensjonat og lignende (31 prosent), camping på campingplass (18 prosent) og leid hytte (15 prosent). I tillegg kommer overnatting hos slekt og venner (19 prosent), fri camping, egen/lånt hytte eller andre overnattingsmåter.

Blant bilturistene er camping og hytte mest utbredt. Bussturistenes overnattinger domineres av hotell. Videre har fly- og togreisende høye andeler på hotell, men overnatting hos slekt/venner er også mye brukt blant fly- og togreisende.

54 prosent av *forretningsreisende* benytter hotell på reisen i Norge, mens for *feriereisende* er overnattingene nokså jevnt fordelt mellom hotell, hytte, camping og slekt/venner.

Bil- og bussturistene hadde sommeren 2000 i alt 9,7 millioner overnattinger i Norge. Selv om antallet overnattinger har gått tilbake, er det bare små endringer i den relative fordelingen av overnattingsmåter i denne turistkategorien. Camping på campingplass, hotell og liknende og leid hytte er de mest brukte overnattings-tilbudene. Det er imidlertid stor variasjon mellom turister fra ulike bostedsland: Svenske bil- og bussturister benytter for eksempel i stor grad ikke-kommersielle overnattingsformer som innkvartering hos slekt/venner eller i egen/ lånt hytte, mens tyskerne i langt større grad er orientert mot hytte- og campingtilbud. Finske og nederlandske turister har høye andeler camping, mens briter har en høy andel hotellovernattinger.

Besøkende i bobiler og biler med campingvogn overnatter for det meste på campingplassene, men vel en tredjedel av bobilturistenes overnattinger skjer likevel utenfor campingplassene.

Hele året 2000

Totalbildet av trafikken viser at det samlede antallet ankomster i Norge fra utlandet var 5,1 millioner i 2000. Det var i dette året 3,1 millioner overnattingsgjester og 1,2 millioner dagsbesøkende som ankom Norge. I tillegg foretok utenlandske cruisepassasjerer 770 000 dagsbesøk i norske havner.

Blant overnattingsgjestene var 780 000 på forretningsreise og 2,3 millioner var på feriereise. Totalt resulterte denne trafikken i 21,7 millioner utenlandske overnattinger i Norge, hvorav forretningsreisende sto for 3,9 millioner og feriegjestene for 17,7 millioner gjestedøgn.

Hovedtyngden av trafikken fra utlandet finner sted i sommersesongen: 60 prosent av alle overnattingsgjestene ankommer i perioden mai – september, mens 26 prosent kommer i vintersesongen januar – april.

Det var i 2000 en nedgang i det samlede antallet ankomster på én prosent og i det totale antallet gjestedøgn på to prosent, sammenliknet med 1999. Mens dagsbesøkende fra cruiseskipene økte, gikk antallet overnattingsgjester tilbake. Dagsturtrafikken domineres av svenske tilreisende som ankommer i egen bil. Det har bare vært små endringer i denne delen av trafikken fra utlandet siste år.

Nedgangen på fire prosent for antall overnattingsgjester i 2000 skyldes særlig færre svenske og danske besøk. Reduksjonen i trafikken er i sin helhet kommet på grenseovergangene på veg siste år, mens det for ferge, fly og tog har vært omtrent det samme antallet ankomster som i 1999. De utenlandske overnattingsgjestene oppholder seg gjennomsnittlig sju netter i Norge, som er en liten økning fra 1999.

Blant *forretnings- og tjenestereisende* har besøkende fra Sverige, Danmark, Storbritannia, USA og Tyskland flest gjestedøgn i Norge. 70 prosent av de forretningsreisende reiser med fly, og over halvparten av overnattingene finner sted på hotell. I de siste tre årene har forretningstrafikken fra utlandet holdt seg relativt stabil.

Ferie- og fritidstrafikken har imidlertid vist nedgang: Blant de overnattende feriegjestene fra utlandet har antallet ankomster gått tilbake med seks prosent og antallet gjestedøgn er blitt redusert med åtte prosent fra 1998 til 2000. Halvparten av feriegjestene som overnatter i Norge krysser grensen mot utlandet på veg. Tyskland og nabolandene Sverige og Danmark er de klart største utenlands-markedene når det gjelder ferie- og fritidsreiser. Selv om det også har vært en nedgang i ferie- og fritidstrafikken fra Tyskland, hadde tyske feriegjester fortsatt vel 5,1 millioner overnattinger i Norge i 2000. Også Finland, Storbritannia, Nederland og USA er betydelige markeder innen dette segmentet. Feriegjestenes overnattinger fordeler seg noenlunde jevnt med en firedel på hver av overnattingsformene hotell, camping, hytte og slekt/ venner.

Når det gjelder *de utenlandske feriegjestene som reiser med bil- og buss*, er det mulig å følge utviklingen over flere år. Disse turistene, som benytter veg eller ferge ut av Norge, representerer 12,9 millioner gjestedøgn eller 73 prosent av alle ferieovernattinger. Antallet ankomster er gått tilbake med fem prosent og antallet gjestedøgn med 13 prosent siden det første registreringsåret 1995. Det er særlig de tre siste årene at nedgangen har gjort seg gjeldende, og det er i første rekke tysk og svensk trafikk som er gått tilbake i denne perioden. Det har imidlertid vært små relative endringer i bil- og bussturistenes overnattingsmønster i de senere årene. Hotellovernattinger er dominerende blant bussturistene, mens hytte- og campingovernattinger er mest vanlig blant bilturistene.

Halvparten av de utenlandske *bobilene* som besøker Norge er tyske. 33 000 bobiler kom til Norge i 2000, og også denne trafikken har gått en del tilbake. Det var videre 27 000 utenlandske *biler med campingvogn* i Norge dette året, og de fleste av disse kjøretøyene er registrert i Sverige eller Finland. Også denne trafikken har vist en

stagnerende tendens de senere år. *Turbusstrafikken* gikk markert tilbake i 2000; det kom 15 000 utenlandske turbusser til Norge dette året, mens nivået i årene før har ligget på om lag 18 000 busser.